

Udkast til Kommissorie for

Kommuneplantillæg for landsbyer

HEDENSTED
KOMMUNE

Indhold

- Baggrund og afsæt
- Kommuneplantillæg for landsbyer
  - Retningslinjer og rammer: Indhold og tidsplan
  - Hovedstruktur: Indhold og tidsplan
- Organisering

Baggrund og afsæt

Kommissorie for
Kommuneplantillæg for landsbyer

Planstrategi 2023

I Planstrategi 2023 peger Kommunalbestyrelsen på landsbyudvikling som et af de fire vigtige temaer, der skal arbejdes med i denne kommunalbestyrelsesperiode:

- Boliger
- ▶ • **Landsbyer**
- Turisme og natur
- Erhverv

Planstrategien forventes vedtaget i juni 2023.

Program for landsbyudvikling

På baggrund af Planstrategien foreslår forvaltningen, at der arbejdes med landsbyudvikling som et program med flere indsatser. Godkendelse af kommissorie for landsbyudvikling behandles i UVK, UF, UTM, ØU, KB i maj 2023.

Et program er en samling af indsatser, der har samme overordnede formål. Ved at samle indsatserne kan Kommunalbestyrelsen sikre overblik, koordinering, det strategiske sigte, en ensartet tilgang samt skabe synergi mellem indsatserne.

Kommuneplantillæg for landsbyer er en af indsatserne i programmet.

Indsatser:

Kommuneplanlægning

Landzoneadministration

Politik- og strategiudvikling

Opbygning af handlekraftige lokalsamfund

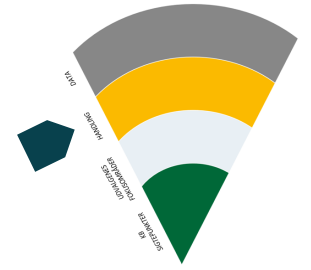
Formål:

At realisere Kommunalbestyrelsens mål om at skabe **vækst og bosætning i balance**, samt sikre **liv og aktive, forpligtende fællesskaber** i kommunens Landsbyer

Kommuneplantillæg for landsbyer: En handling

Sådan handler vi...

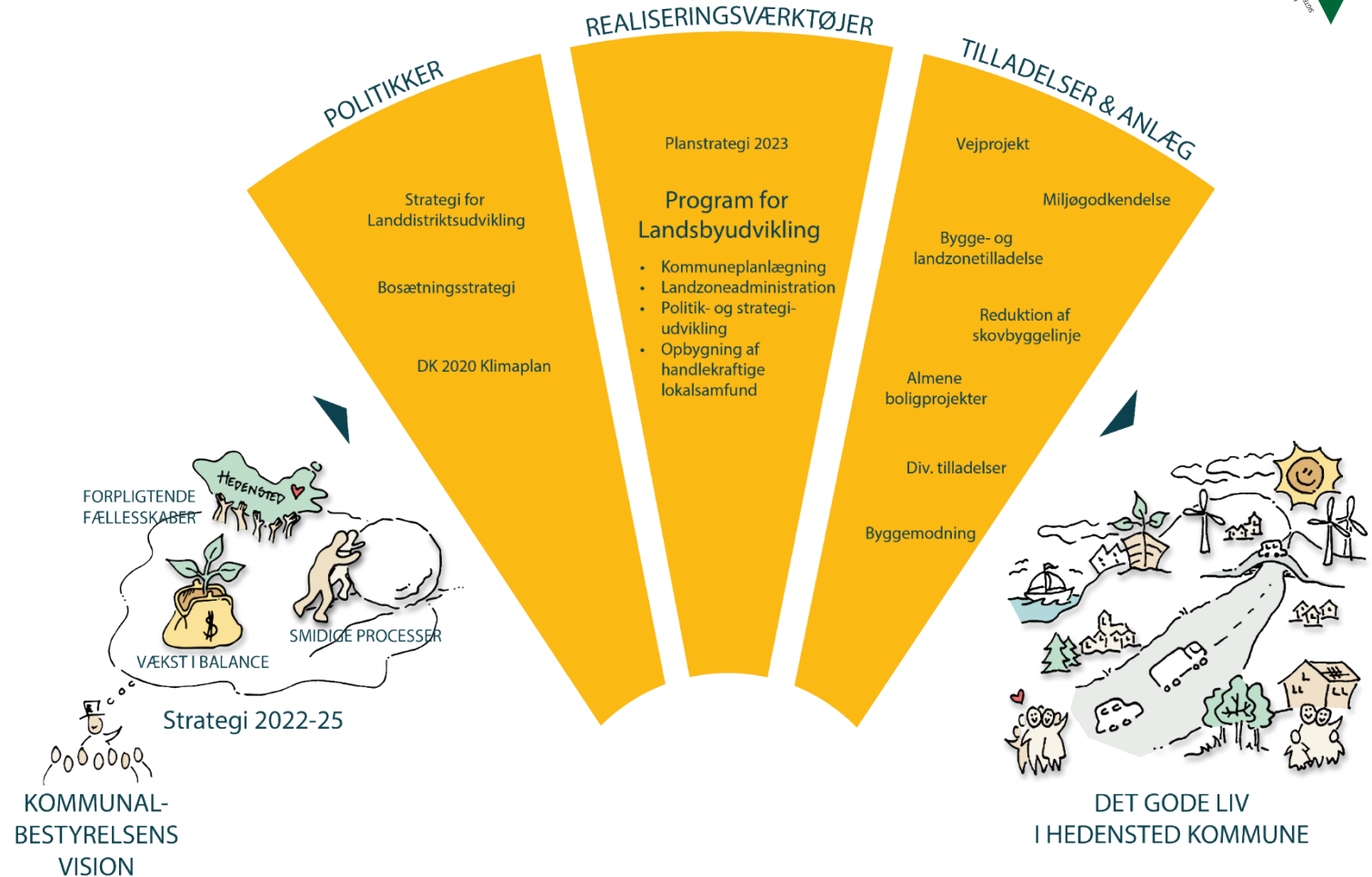

Kommuneplantillæg for landsbyer er et realiseringsværktøj, der skal bidrage til at realisere Kommunalbestyrelsens vision, strategi og politikker.

Kommuneplantillægget tager blandt andet afsæt i Kommunalbestyrelsens:

- Strategi 2022-2025 - "Sammen om Hedenstederne"
- Bosætningsstrategi, 2023
- Strategi for landdistriktsudvikling, 2019
- DK 2020 Klimaplan

Kommuneplantillægget følges op af konkrete tilladelser og anlægsprojekter, som er sidste led i realisering af Kommunalbestyrelsens vision om "Det gode liv i Hedensted Kommune".

Bosætningsstrategi og landsbyudvikling

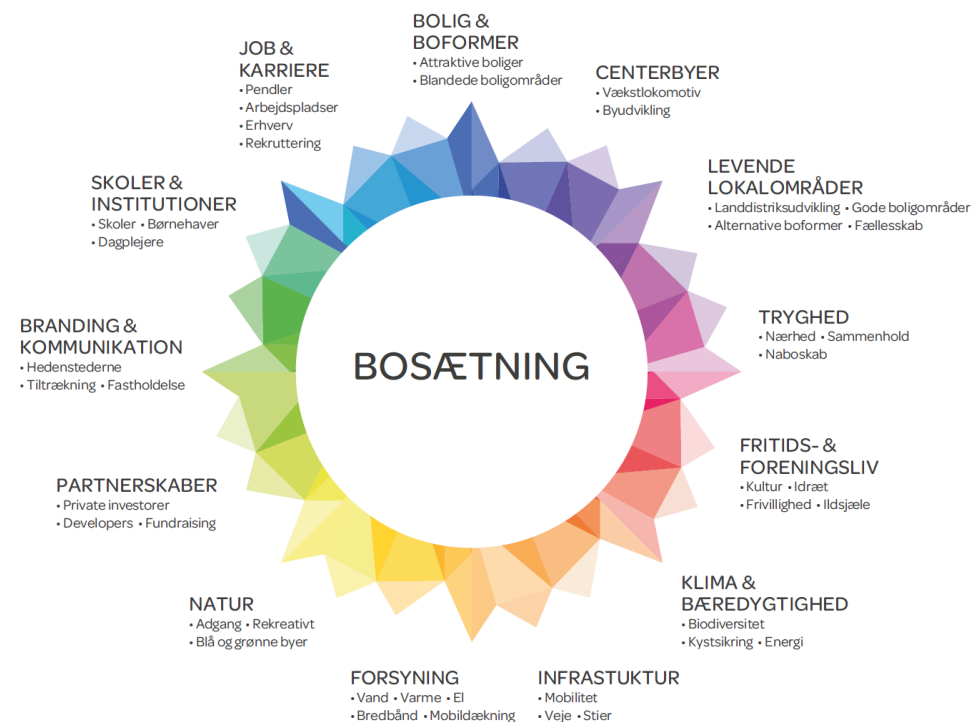
Bosætningsstrategiens vision

Udpluk, der relaterer sig til landsbyudvikling

- **Danmarks bedste sted at bo** – Alle steder i kommunen.
- **Flere Bundlinjer** - Bosætning i balance skal understøtte lokale fællesskaber, udvikle vores levende lokalområder og sikre nærhed til servicetilbud og hinanden. Bosætning skal understøttes og udvikles i hele kommunen.
- **Vi er ikke som alle de andre** – Kvalitet og fællesskaber kommer før den høje vækst.
- **Levende Lokalområder** - En decentral kommune, hvor det ikke er målet at samle alt. Vi tror på, at vi kan skabe gode steder at bo og leve i alle kroge af vores kommune. Derfor har udvikling og særligt bosætning i vores lokalområder høj prioritet. Vores lokalområder skal ikke nødvendigvis vokse alle sammen, men de skal udvikle sig og blive bedre steder at bo. Det er afgørende, at denne udvikling sker i tæt samarbejde med lokalområdet, så vi sikrer de lokale kvaliteter og styrker det lokale fællesskab.
- **Nærhed til det der betyder noget** - Blandede boligområder, som skaber muligheden for at kunne blive boende i sit lokalområde igennem livets forskellige faser.

Bosætningshjulet

Alt det, der er afgørende for, at vi lykkes med lokal udvikling

Hvad bygger vi videre på?

Vi bygger videre på igangværende og nyligt afsluttede indsatser, heriblandt:

- **[Strategisk Planlægning for Landsbyer \(Kommuneplan 2021-2033\)](#)**
16 Kortlægninger der formidler 15 landsbyers lokale styrker, udfordringer og potentialer, samt kigger på tværs af kommunen. Et fælles overordnet mål for landsbyernes udvikling og en ambition om strategisk og handlingsorienteret samarbejde mellem lokalsamfund og kommune om fremtidig landsbyudvikling.
- **[Lokale udviklingsplaner](#)** - Fem nye LUP'er samt en række andre.
- **[Hedenstederne.dk](#)** - Platform henvendt til tilflyttere, der beskriver kommunens lokalområder.
- **Lokalsamfundsprofiler** - Tværgående, datainformerende refleksioner om, hvordan lokalsamfundet har det, og hvad der kendetegner det. (Udvikles løbende i Læring)
- **Organisering omkring Det Fælles Landdistriktsråd og organisering omkring lokalråd**
I Hedensted Kommune bliver puljemidlerne til landdistriktsudvikling forvaltet af Det Fælles Landdistriktsråd. Landdistriktsrådet virker efter vedtægter og en Landdistriktsstrategi og består af 9 medlemmer – 8 valgt fra lokalråd og 1 kommunalbestyrelsesmedlem. Rådet refererer til Udvalget for Fællesskab.
- **Lokalkontaktordningen**
Ordningens hensigt er at understøtte udvikling lokalt. I landsbyerne er det landdistriktskoordinatoren der i første omgang er lokalkontakt. Men alt efter udviklingsprojektets omfang vurderes det, om andre skal inddrages eller om rollen i en periode kan overdrages til mere relevante fagpersoner.
- **Lokalt funderede projekter**

Vores tilgang

Program for landsbyudvikling, herunder indsatsen Kommuneplantillæg for landsbyer, bygger på følgende tilgang til landsbyudvikling:

- **LOKALE KVALITETER**

Vi har blik for, at hvert lokalsamfund og hver landsby kan noget forskelligt - og skal udvikle sig forskelligt. Med afsæt i lokale kvaliteter og styrker.

- **BYNETVÆRK**

Vi betragter alle landsbyer som del af et bynetværk, hvor landsbyernes forskellige kvaliteter supplerer hinanden og bidrager til at løfte udviklingen i et større geografisk område.

- **HANDLEKRAFTIGE LOKALSAMFUND**

Vi understøtter udvikling af handlekraftige lokalsamfund, der selv vil og kan tage ansvar for den lokale udvikling. Vi har i den sammenhæng fokus på partnerskaber, hvor der er klarhed omkring, hvordan hver part bidrager til den fælles opgave omkring landsbyudvikling.

- **VARIGE, KOORDINEREDE OG FORANKREDE INDSATSER**

Vi ved, at god landsbyudvikling tager tid. Vi har derfor det lange lys på og går efter at finde de rigtige og bæredygtige løsninger, baseret på kvalitet og fællesskab.

Kommuneplantillæg (KPT) for Landsbyer

Kommissorie for
Kommuneplantillæg for landsbyer

KPT for landsbyer: Afgrænsning

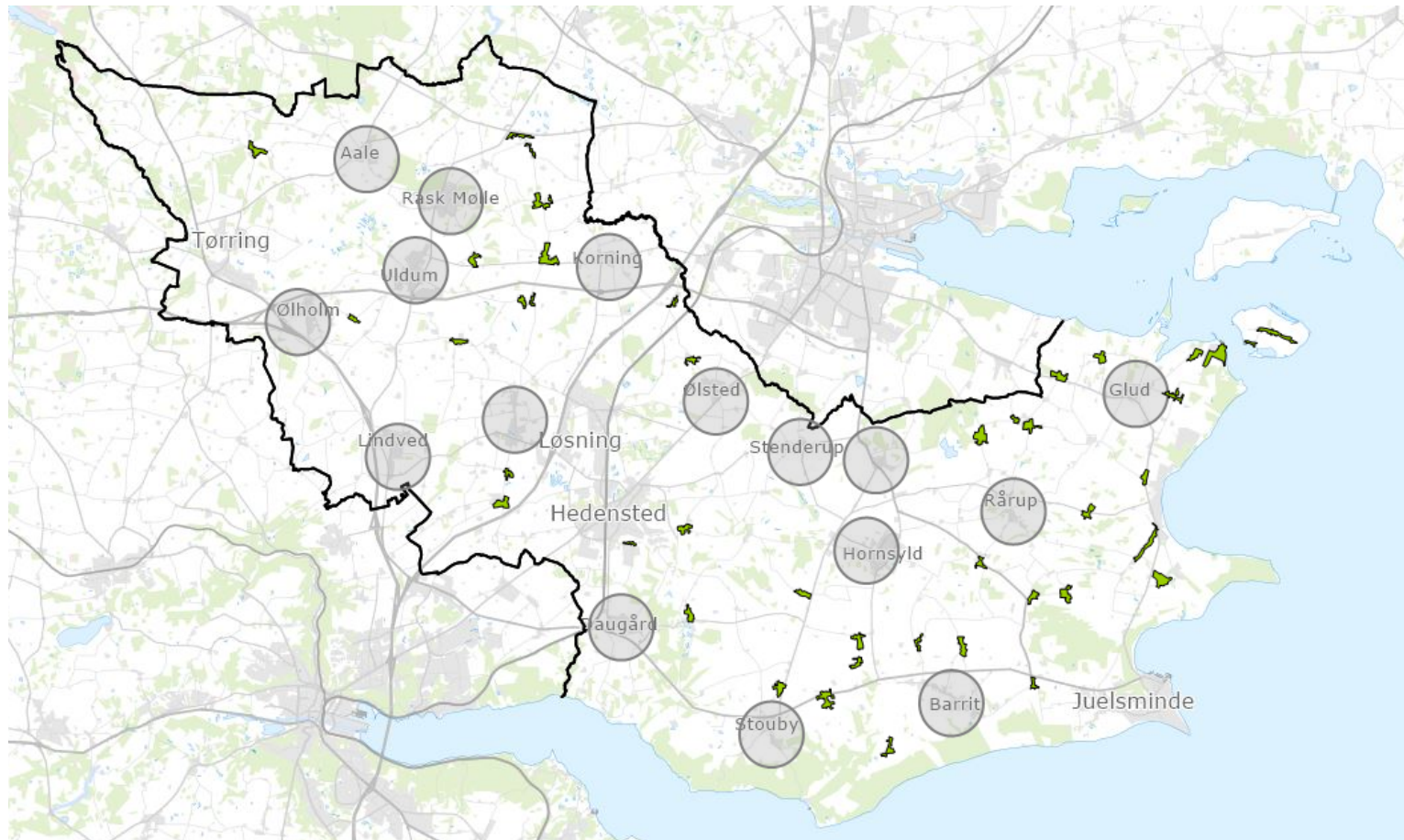
Kommuneplantillægget forholder sig til den fysiske udvikling i kommunens:

- **Landsbyer** (grøn markering)

Kommunens 38 afgrænsede landsbyer ligger i landzone.

- **Lokalbyer** (grå cirkel markering)

Kommunens 16 lokalbyer vil på sigt blive overført til byzone.

KPT for landsbyer: Opdeling

- Kommuneplanen er opdelt i rammer, retningslinjer og hovedstruktur.
- Figuren viser med grønt de elementer, der kan indeholdes i Kommuneplantillæg for landsbyer.
- Det grå felt viser øvrig kommuneplanlægning, der også bidrager til kommunes landsbyudvikling, men som der ikke arbejdes med i Kommuneplantillæg for landsbyer.

Hovedstruktur

Kommunalbestyrelsens visioner, mål og handlinger for hvert lokalområdes fremtidige udvikling

Retningslinjer

Hvordan Hedensted Kommune i den enkelte sagsbehandling forholder sig til forskellige overordnede emner indenfor landsbyudvikling

Rammer (byzone)

Fysisk afgrænsning samt overordnede bestemmelser for at opføre bygninger, anvende arealer med videre.

Rammer (landzone)

Fysisk afgrænsning samt overordnede bestemmelser for at opføre bygninger, anvende arealer med videre.

Retningslinjer og rammer

Kommissorie for
Kommuneplantillæg for landsbyer

KPT for landsbyer: Retningslinjer

Hovedstruktur

Kommunalbestyrelsens visioner, mål og handlinger for hvert lokalområdes fremtidige udvikling

Retningslinjer

Hvordan Hedensted Kommune i den enkelte sagsbehandling forholder sig til forskellige overordnede emner indenfor landsbyudvikling

Rammer (byzone)

Fysisk afgrænsning samt overordnede bestemmelser for at opføre bygninger, anvende arealer med videre.

Rammer (landzone)

Fysisk afgrænsning samt overordnede bestemmelser for at opføre bygninger, anvende arealer med videre.

Revision af gældende retningslinjer vedrørende landsbyudvikling

Revisionen kan blandt andet omhandle retningslinjer for landsbyer og landzone, kulturmiljøer, kulturhistoriske bevaringsværdier, landsbykataloger med videre.

Formålet er at sikre, at retningslinjer som bruges i den enkelte sagsbehandling er hensigtsmæssige i forhold til den udvikling, Kommunalbestyrelsen ønsker, samt at myndighedsarbejdet kan foregå så smidigt som muligt.

Forvaltningen vil planlægge et forløb, hvor blandt andet Glud Museum inviteres med i dialogen omkring ovenstående, jf. Gluds Museums høringssvar til Planstrategi 2023.

KPT for landsbyer: Rammer

Hovedstruktur
Kommunalbestyrelsens visioner, mål og handlinger for hvert lokalområdes fremtidige udvikling

Retningslinjer
Hvordan Hedensted Kommune i den enkelte sagsbehandling forholder sig til forskellige overordnede emner indenfor landsbyudvikling

Rammer (byzone)
Fysisk afgrænsning samt overordnede bestemmelser for at opføre bygninger, anvende arealer med videre.

Rammer (landzone)
Fysisk afgrænsning samt overordnede bestemmelser for at opføre bygninger, anvende arealer med videre.

Rammeændringer i landsbyer

Rammeændringer er mindre udvidelser af en rammes afgrænsning. Indenfor en landsbyramme er det lettere at opnå en landzonetilladelse til udvikling, for eksempel huludfyldning i en husrække med et nyt hus i en landsby.

Formålet er at imødekomme konkrete ønsker til udvikling samt sikre mulighed for udvikling på den lange bane i landsbyer.

Udlægning af nye boligrammer i byzonebyer og fremtidige byzonebyer: Kommuneplantillæg for Boliger er under udarbejdelse.
Anden fremtidig kommuneplanlægning: Eksempelvis erhverv, energianlæg med videre.
Formålet er at sikre mulighed for udvikling i lokalbyer.

Rammer: Involvering af aktører

En lang række aktører kan have interesser i forbindelse med rammeændringer i landsbyer: Borgere, lokalråd, Det Fælles Landdistriktsråd, foreningsliv, virksomheder og andre.

For at give alle aktører mulighed for at komme med idéer til udvikling i kommunens landsbyer foreslår forvaltningen at afholde en offentlig debatfase på fire uger.

Forvaltningen vil i den forbindelse udarbejde et debatoplæg, der informerer om mulighederne for rammeændringer i landsbyer i forbindelse med kommuneplantillægget. Debatoplægget vil opfordre alle interessenter til at komme med **idéer til rammeændringer i landsbyer.**

Debatoplægget vil:

- Være tilgængeligt på kommunens hjemmeside i perioden
- Blive sendt til lokalråd, Det Fælles Landdistriktsråd samt
- Blive delt på relevante sociale medier

Udvalget for Vækst & Klima skal godkende debatoplægget i september 2023.

Politisk proces: Retningslinjer og rammer

- **Juni 2023 - UVK, ØU, KB: Igangsætning KPT for landsbyer**
- **September 2023 – UVK: Godkendelse af debatoplæg**
- **Oktober 2023: Offentlig debatfase**
- **Februar 2024 - UVK: Status KPT for landsbyer**
  - Orientering om idéer fra debatfase samt eventuelle dilemmaer forbundet hermed
  - Orientering om eksisterende retningslinjer samt drøftelse af dilemmaer i forbindelse med ændringer
- **Februar 2024 - Temamøde KB: Status KPT for landsbyer**
  - Orientering om idéer fra debatfase
  - Orientering om retningslinjer
- **April 2024 - UVK: Opsamling på temamødets drøftelser**
- **Juni 2024 - UVK: Status KPT landsbyer**
  - Beslutning omkring rammeændringer og ændringer af retningslinjer (indhold i KPT for landsbyer)
- **December 2024 - UVK, ØU, KB: Vedtagelse af forslag til KPT for landsbyer**
- **Januar – februar 2025: Offentlig høring**
- **Marts – april 2025: Behandling af bemærkninger**
- **Maj 2025 – UVK, ØU, KB: Vedtagelse af KPT for landsbyer**

Hovedstruktur

Kommissorie for
Kommuneplantillæg for landsbyer

KPT for landsbyer: Hovedstruktur

Hovedstruktur

Kommunalbestyrelsens visioner, mål og handlinger for hvert lokalområdes fremtidige udvikling

Retningslinjer

Hvordan Hedensted Kommune i den enkelte sagsbehandling forholder sig til forskellige overordnede emner indenfor landsbyudvikling

Rammer (byzone)

Fysisk afgrænsning samt overordnede bestemmelser for at opføre bygninger, anvende arealer med videre.

Rammer (landzone)

Fysisk afgrænsning samt overordnede bestemmelser for at opføre bygninger, anvende arealer med videre.

Lokalområdets udviklingsretning

Lokalsamfund og Hedensted Kommune vil i samarbejde identificere og beskrive en fælles udviklingsretning for hvert lokalområde.

Den fælles udviklingsretning er den retning, som både lokalsamfund og kommune vil arbejde for at realisere.

Ved at finde frem til en fælles udviklingsretning lægges grundstenen til, at lokalsamfund og kommune i et forpligtende fællesskab kan arbejde i samme retning om den fremtidige landsbyudvikling.

Beskrivelsen af lokalområdets udviklingsretning vil blive indbygget i Kommuneplanens hovedstruktur.

Hovedstruktur: Fra byhierarki til bynetværk

- I dag er Kommuneplanens hovedstruktur opbygget omkring fire temaer: *Bosætning, Centerbyer og Detailhandel, Erhvervsudvikling og Mobilitet*. [Klik her for at se Kommuneplanens eksisterende hovedstruktur.](#)
- I Planstrategi 2023 peger Kommunalbestyrelsen på, at der i forbindelse med den overordnede kommuneplanrevision skal arbejdes med emnet: **Fra byhierarki til bynetværk** gennem fortællinger om kommunens forskellige lokalområder.

Uddrag fra Planstrategien:

”En fortælling om hvert lokalsamfund skal indarbejdes som en del af kommuneplanens hovedstruktur, hvor et større fokus på netværk, frivillighed og samarbejde mellem lokalsamfundene og omkringliggende byområder vægtes som et vigtigt parameter i den fremtidige udvikling.”

- På den baggrund foreslår forvaltningen i den overordnede kommuneplanrevision 2025 at ændre hovedstrukturens opbygning, så indholdet opbygges omkring geografiske lokalområder. Hvert lokalområdes udviklingsretning beskrives her.
- Beskrivelserne vil tage afsæt i lokale kvaliteter og styrker, men vil også beskrive lokalområdets potentialer i kontekst af et større bynetværk.
- Temaerne *Bosætning, Centerbyer og detailhandel, Erhvervsudvikling og Mobilitet* vil sammen med andre relevante temaer indgå i hovedstrukturen under de lokalområder, hvor det kan skabe mening.

Hovedstruktur: Opdeling i lokalområder

I forbindelse med beskrivelse af lokalområdernes udviklingsretning i hovedstrukturen foreslår forvaltningen at opdele kommunens centerbyer, lokalbyer og landsbyer i 15-20 lokalområder.

Opdelingen vil tage afsæt i:

- Forvaltningens og Det Fælles Landdistriktsråds viden om, hvordan lokalsamfundene orienterer sig mod hinanden
- Forvaltningens og Det Fælles Landdistriktsråds vurdering af hvilke bynetværk og samarbejder, som kan være oplagte at understøtte
- Lokalrådenes ønsker til opdeling

Forvaltningen vil involvere Det Fælles Landdistriktsråd samt relevante lokalråd angående denne opdeling i opstart af processen med Kommuneplantillæg for Landsbyer.

Udvalget for Vækst & Klima præsenteres for opdelingen af lokalområder i september 2023.

Udviklingsretning: Udarbejdelse af beskrivelser

Når lokalområderne er opdelt, vil der være forskel på, hvordan beskrivelserne udarbejdes mest hensigtsmæssigt:

1. Lokalområder med centerby (Kommuneplan 2025)

I de tre lokalområder, der indeholder en centerby, vil beskrivelsen blive udarbejdet i forbindelse med Kommuneplan 2025. Dette ud fra begrundelsen, at arbejdet med de tre centerbyers udviklingsretning giver bedre mening i den kontekst.

2. Lokalområder med ny Lokal Udviklingsplan, LUP (Kommuneplantillæg for landsbyer)

Aale-Hjortsvang, Lindved, Korning, Daugård og Glud-Snaptun er fem lokalområder, der nyligt har udarbejdet en Lokal Udviklingsplan. Udviklingsplanerne indeholder en beskrivelse af lokalområdets udviklingsretning. Lokalsamfundene har altså netop været igennem en proces, hvor lokalområdets udviklingsretning er fastlagt. For disse fem lokalområder omsætter af forvaltningen i forbindelse med Kommuneplantillæg for landsbyer derfor udviklingsplanens indhold til et format, der kan inkorporeres i kommuneplantillægget. Indholdet forbliver det samme.

Forvaltningen vil i den sammenhæng orientere lokalrådene om, hvordan udviklingsplanerne bliver inkorporeret i Kommuneplanen, samt hvad det helt konkret betyder for realisering af planerne.

3. Lokalområder med lokalbyer og landsbyer (opstartes i Kommuneplantillæg for landsbyer)

For de lokalområder, der ikke hører under punkt 1 eller 2, foreslår forvaltningen i forbindelse med Kommuneplantillæg for landsbyer en proces med involvering af lokalsamfundene. Processen har til formål at identificere og beskrive udviklingsretningen for hvert lokalområde. Rammerne for en sådan proces er beskrevet på næste side.

Proces for lokalområder (der hører under punkt 3)

Forvaltningen foreslår følgende overordnede rammer for processen med hvert lokalområde:

- **Forvaltningen kontakter lokalråd:**
  - Formål med at beskrive lokalområdets udviklingsretning, rammerne for processen samt opdelingen af lokalområdet afstemmes
  - Der aftales et møde
- **Forvaltningen afholder møde med lokalråd:**
  - Indledende snak om lokalområdets udviklingsretning. (Med afsæt i eksisterende kortlægninger, data, planer, faglige analyser mv.) Forvaltningen har inden mødet forberedt et udkast
  - Drøftelse af hvordan lokalrådet/lokalrådene vil involvere lokalsamfundet
- **Lokalråd involverer deres lokalsamfund og samler input til beskrivelse af udviklingsretning**
- **Forvaltningen udarbejder beskrivelse af udviklingsretning**
- **Forvaltningen afholder møde med lokalråd:**
  - Justeringer af beskrivelsen og afrunding
  - Hvordan kan lokalsamfundene arbejde for realisering?
  - Hvordan kan Hedensted Kommune understøtte realisering?
  - Næste skridt

Proces for lokalområder (der hører under punkt 3)

- Omfanget af en sådan proces kan variere meget fra sted til sted, alt efter hvor stor interesse lokalrådene har for at involvere deres lokalsamfund, hvor stor interesse de har for at bidrage til beskrivelsen, samt hvor langt de i forvejen er med deres visionsarbejde. Forvaltningen vil i dialogen med hvert lokalråd detailplanlægge den proces, der giver bedst mening for lokalområdet.
- Forvaltningen vil forsøge at nå igennem processen for alle lokalområder i forbindelse med kommuneplantillægget. Såfremt det ikke er muligt, vil arbejdet pågå til der er udarbejdet en beskrivelse for alle lokalområder.
- Forvaltningen vil udarbejde et forslag til, hvornår processerne igangsættes i hvert lokalområde. Dette på baggrund af dialog med lokalrådom, hvornår de er klar, hvad deres behov er samt forvaltningens ressourcer. Udvalget for Vækst & Klima præsenteres for forslaget til rækkefølge i september 2023.
- Forvaltningen vil i dialogen med lokalrådene have fokus på at understøtte udvikling af handlekraftige lokalsamfund, der selv vil og kan tage ansvar for den lokale udvikling. I den sammenhæng vil forvaltningen have stort fokus på at skabe klarhed omkring, hvordan lokalsamfund og kommune hver især kan bidrage til den fælles opgave omkring landsbyudvikling.
- Forvaltningen vil involvere Det Fælles Landdistriktsråd samt eventuelt Klimaråd og Fritidsudvalg i processen i det omfang, det kan skabe mening.

Politisk proces: Hovedstruktur

- **Juni 2023 - UVK, ØU, KB: Igangsætning KPT for landsbyer**
- **September 2023 - UVK: Status KPT for landsbyer**
  - Opdeling af lokalområder
  - Forslag til rækkefølge på processer i lokalområderne
  - Skabelon for beskrivelse af udviklingsretning / forventet slutprodukt
- **Februar 2024 - UVK: Status KPT for landsbyer**
  - Indhold: De fortællinger, der er udarbejdet
  - Læring fra processen med dem
  - Det videre forløb
- **Februar 2024 - Temamøde KB: Status KPT for landsbyer**
  - Indhold: De fortællinger, der er udarbejdet
  - Læring fra processen med dem
  - Det videre forløb
- **April 2024 - UVK: Opsamling på temamødets drøftelser**
- **Juni 2024 - UVK: Status KPT landsbyer**
  - Indhold: De fortællinger, der er udarbejdet
  - Læring fra processen med dem
  - Det videre forløb
- **December 2024 - UVK, ØU, KB: Vedtagelse af forslag til KPT for landsbyer**
- **Januar – februar 2025: Offentlig høring**
- **Marts – april 2025: Behandling af bemærkninger**
- **Maj 2025 – UVK, ØU, KB: Vedtagelse af KPT for landsbyer**

Organisering

Kommissorie for
Kommuneplantillæg for landsbyer

Politisk organisering

Udvalget for Vækst & Klima

I Styrelsesvedtægten 2022-2025 er ansvaret for kommuneplanlægning uddelegeret til Udvalget for Vækst & Klima. På Kommunalbestyrelsens vegne varetager Udvalget for Vækst & Klima derfor kommuneplanlægningen.

Ved igangsættelse og politisk behandling af kommuneplantillægget sender Udvalget for Vækst & Klima beslutningen videre til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Økonomiudvalget

Økonomiudvalget skal indhente erklæring om enhver sag, der vedrører kommunens planlægningsopgaver eller har betydende indflydelse på kommunens økonomiske udvikling, eksempelvis kommuneplanlægningen, inden sagen forelægges Kommunalbestyrelsen til beslutning.

Ved igangsættelse og politisk behandling af kommuneplantillægget behandler Økonomiudvalget Udvalget for Vækst og Klimas beslutning og sender beslutningen videre til Kommunalbestyrelsen.

Kommunalbestyrelsen

Kommunalbestyrelsen træffer de endelige beslutninger vedrørende kommuneplanlægning. Det er således Kommunalbestyrelsen, der igangsætter processen, godkender et forslag og sender det i høring, ligesom det er Kommunalbestyrelsen, der endeligt vedtager kommuneplantillægget.

Såfremt der opstår behov for yderligere drøftelser i Kommunalbestyrelsen, kan der arrangeres temamøder.

